„ЗАСТАВА“ излази редовно средом, петком и недељом на целом табаку уторком на по табака.

Цена је за Аустро-Угарску:
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 к.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 к.
За Србију
на четврт год. 8 дин., на по год. 16 дин.

Народни бројеви од петка, нарочито за шире народне кругове уређени, могу засебно да се претплате, а цена им је:
на 1 месец . . . . . 25 нов.
на четврт године . . . . . 75 нов.

ЗАСТАВА.

За ОГЛАСЕ плаћа се по 6 новч. од сваке врсте сваких ситних слова; за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.
За „Приопћење“ плаћа се 20 нов. од врсте.

ДОПИСИ шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“

Уредништво и администрација „Заставе“ налазе се у кући г. Ст. Јеротића, главна улица.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСЕ не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 154. У НОВОМ САДУ У СРЕДУ 4. ОКТОБРА 1895. ГОДИНА XXX.

Ушли смо у последњу овогодишњу четврт „Заставе“ те молимо наше поштоване претплатнике, да свој стари дуг **без одлагања** намире и обнове претплату за четврту четврт, а уједно да се вредно заузму, сви поштовачи и пријатељи Милетићеви, да што већи број **нових претплатника** набаве „Застави“, која ће као и до сада одважно и истрајно бранити права и интересе српскога народа.

„Застава“ је у одбрани народних права добила нове преске парнице, што големе издатке изискује, те су наши трошкови и потребе велике, и од претплатника зависи, да „Застава“ још боље и напредније води народну борбу, у којој је она тако сјајних и светлих победа извојевала за дугих тридесет година.

ШКАНДАЛ У ЗАГРЕБУ.

У Загребу се одиграва чудна комедија, јер су већ све новине препуне телеграма о дрским шкандалима, што га произведоше заслепљене велико-хрватске шовинисте, над српском па и над мађарском тробојницом.

Како се је то десило на сам дан краљевог доласка, то ће бар краљ имати довољно прилике, да се и лично увери, како су Хрвати толерантни према нама Србима. Но и благородни гроф Хедервари, неће од сад моћи доказивати, да су Срби у тројединци равноправно осигурани и заштићени под његовом „мудром“ и „праведном“ управом и владавином.

Истина је, да је до шесдесетњих од изгредника притворено, али то не значи баш ништа, пошто је власт заједно са факинижом *и фукаром* припомогла, да се обију врата на српској општинској кући, и да се скине са крова српска народна застава, која поред хрватске и царско-аустријске ником ништа сметала није.

Не можемо да се начудимо, како се је то могло догодити у Загребу, који спада под великог жупана Ковачевића, који је недавно бајонетима бранио српску заставу, истакнуту на горњо-карловачкој српској цркви?!

Но ипак у целој тој срамној афери једно је ипак добро, а то је што ће се онај силан свет, који се је у Загребу тада десио, потпуно разуверити о правичности и наклоности „српског бана“, под којим није слободно ни српску заставу у почаст свога краља извесити. То нека упамти добро сваки Србин, па према томе нека се од сад и влада, имајући увек на уму: да нема никакве разлике између званичних и незваничних стеклиша.

У исто време Хрвати су демонстрирали и против мађарске заставе, па и против самог угарског министра-председника барона Девидерија Банфија. И то није згорег, јер ће бар од сада велика господа у Пешти, мало више обраћати пажње према Тројединци, где баш Хедервари мимо јасне одредбе закона и нагоде, систематски ради на уништењу народа српског, који у свему има на Тројединцу толико исто права као и Хрвати. Али Мађари би у томе могли видети и своју рођену слику, како изгледају људи, кад их обузме чудна махнитост болесног шовинизма и претеране искључивости.

Нека се Мађари овом приликом постиде, па нека на том случају стекну нужно искуство, да је само онде срећа и благостање, где су сви грађани без разлике имена, вере и народности, подједнако заштићени и где за сваког једнака права постоје.

Сложе ли се Мађари са немађарима у Угарској, престаће тим самим чином и несносна хрватска претераност, која се је до највиших граница размахала у несретној Тројединци, која постаје плен шовинистичке обести.

Ми смо покушавали у толико прилика, да уверимо Хрвате у искреност својих намера, према њима и према троједној краљевини, тој заједничкој хрватско-српској домовини. У вези са тиме Срби су покушавали на све могуће начине, да се погоде и споразуму са ма којом хрватском странком.

Све пак хрватске странке без разлике, нису се на то хтеле ни осврнути, него су што јавно а што тајно, ишле за једним и истим циљем, да ако могу уништити народ српски.

Оће ли дакле бити за Хрвате какво чудо, ако се у тим приликама народ српски побрине, да на други какав начин прибави себи оно, што му се данас у Тројединци јавно и тајно узурпира?

Ми опет кажемо, да овако даље несме и не може ићи, јер Срби под ниипошто и ником за вољу неће мирно гледати, како му други подносе нож под грло. Како ће се пак народ српски помоћи и којим ће путем од сада ићи, да своју народност име, и веру сачува, то ће решити будућност, која ће се оснивати на скупо стеченом искуству и горкој прошлости, која као оштар нож дубоко задире у здраво тело народа српског чак до костију.

Ми криви бити нећемо, савест нам је чиста а когод је против нас, тај нека и од нас не очекује никаквих обзира и дужности.

Завршујемо, да би ипак Мађари учинили свему крај, кад би своје интересе довели у склад са тежњама немађара у Угарској, и кад би порадили, да уместо данашње апатије, овлада заносна симпатија свију немађара, за добро и целокупност наше шире и заједничке нам домовине Угарске.

Милан.

ИЛИРСКИ ПОКРЕТ У ПРАВОЈ СВЕТЛОСТИ.

III.

Ваљда међу свима што бејаху претставници и борци за илирску идеју, највидније место заузима гроф Јанко, па тек онда Гај. Али ипак за то тешко да је ико боље, потпуније и искреније схватио ту идеју и своје доба од грофа Драшковића.

Гроф Јанко Драшковић је дакле онај, који је потпуно схватио намере аустријске још онда, када се је у својој књизи „Disertatia“ и т. д. обраћао онима, који ће бити „поклисари краљевинах наших за будућу диету угарску“, саветујући их и поручујући им овако:

„Ви које хрватска и славонска краљевина у законски наш сабор слала буде, ви будите имали власт полаг старих повељах наших — именом Далмације, Хрватске и Славоније за опште добро огласити, и тако користно у дело привести... Будући ви за ове три краљевине законито узједињене, стати морали будете; за ото вас заклињем да за читави народ, без разлике богоштовља (вере), или рода, овди у нас и у великом угарском сабору говорили и радили будете“. („Повиест Хрватска“ II. стр. 433). Како се види није то био покрет само хрватски, него целе земље — дакле и српски; па за то гроф Јанко и довикује: „будимо пријатељи, будимо браћа без разлике имена, јер свих нас отац јест краљ наш а мати конституција наша“. („Повјест Хрватска“ II. стр. 449).

Али, како већ рекосмо, илирска идеја, то је била аустријска идеја прве врсте — идеја, која је требала, полазећ из Загреба, да обухвати све Југословене, а нарочито Србе; па ширећи се међу исте, да проширује и државне међе аустро-угарске монархије према балканском полуострву и даље још. На такав начин проширила би се и ојачила би се монархија, док би у исто време Мађари, тада веома опасни за монархију, били посве осетно потиснути и парализирани. И признати се мора, да нико конзеквентније и савесније не би могао извести исту идеју, од грофа Јанка Драшковића. Но све узалуд, кад и та ствар на брзо удари са свим другим путем. У илирски се покрет увукоше људи посве другог калибра, на челу којих стајаше познати „препородитељ народа хрватскога“ Људевит Гај; а ови хтедоше по што по то, да илиризам замену велико-хрватском искључивошћу и не осврћући се на то, што се таково искључиво Хрватство из темеља противи националном, а богме и политичком опстанку народа српског у троједној краљевини, као и самом опстанку Тројединице.

Тако се из Драшковићевих Илира извитоперише Гајеви политички хамелеони, о којима ћемо овде, по коју прозборити. Невероватном лакоћом, без икаква завора, почеше ови Гајеви Илири, мало по мало присвајати од Срба све оно, што их данас чини народом; изговарајући се, да они то чине с пуним правом као Илири. Из Загреба се је кужно развијала она ненаравна теорија, на име да су: Срби, Хрвати и Словенци један народ, то јест да су сви они Илири. Што је словеначко и српско то је илирско; дакле то је и хрватско, јер што је илирско то је и хрватско, пошто су и Хрвати Илири. Наравно да се је сав тај грабеж чинио у име јединства, братства, љубави и слоге.

ПОДЛИСТАК.

ЦАР И КРАЉ У ЗАГРЕБУ.

Од нашег нарочитог извештача.

Још у недељу Загреб је блистао у дивном и величанственом руву. Сви украси по улицама где ће краљ пролазити, са свим су довршени, а мноштво страног и домаћег света шета по дивно окићеним улицама, дивећи се скупоценим накитима, славолуцима и осталим драперијама. На свима кућама јавним и приватним вију се заставе, које се до земље чак спуштају.

Доготовљени су славолуци, којих има три велика, уз многобројне стубове и дирекe за заставе и грбове. Скоро свуда уз грбове и заставе стоје приковане нарочите таблице, на којима стоји: Ф. J. I., што представља монограм царе и краља.

Најлепши славолук је онај што је сграђен између новоустројеног „Франц Јосифовог трга“ и централног колодвора, на путу који води од колодвора у варош. Исти се састоји из три огромна лука, два су нижа а онај у средини је највећи. Ту су поређане разне статуе, и оне које су окренуте према колодвору, те представљају славу и мир. Оне пак статуе што су окренуте према вароши, те представљају трговину и промет, даље уметност и науку. Фигуре које су горе понамештане по славолуку јесу различите фанфаре, које се нижу као накит око грба града Загреба. Испод тога грба и с једне и с друге стране славолука стоји натпис: „добро нам дошао“, а ниже доле стоји натпис „живио краљ Фрања Јосиф I.“ Осим тога скоро је цео славолук окићен са грбовима троједне краљевине и грбовима града Загреба, што пружа врло лепу и оку угодну слику, што врло лепо одговара бојама многобројних тробојница.

И колодвор је веома сјајно украшен зеленилом, свиленим драперијама, заставама и електричном сјајном светлошћу, која је само за овај случај инсталирана. Одма иза колодвора прекрасну слику пружа диван парк прозван „трг Фрање Јосифа I.“, на сред кога је начињен велики базен из чије средине шикља огроман водоскок, који ће сваке вечери бити осветљен електричном светлошћу, те ће се преливати у неброј шареноликих боја. Но код накита на колодвору немило пада у очи та чудна околност, да су се од силних мађарских застава и грбова, скоро са свим изгубили грбови троједне краљевине заједно са земаљским тробојницама. Но чим се са колодвора уђе на пространи парк Фрање Јосифа, одмах се оку указује другачија слика, ишарана прекрасним стубовима и бандерама, са којих се лепршају земаљске тробојнице заједно са царским аустријским заставама.

По новом том парку засађено је цвеће и јеловина што прекрасно изгледа, нарочито узане стазице, које су посуте финим белим песком.

Нарочито је лепа партија око Прерадовићевог споменика, где је неброј најлепшег цвећа и дрвећа. Испред колодвора начињене су огромне трибине за свет, које су такође лепо и укусно украшене. Исто тако окићене су и поједине зграде на „Зрињевцу“ и „академском тргу“, који су тако величанствени лик добиле да би могле пристати у сред Беча и Париза.

И остала су места веома лепо украшена а нарочито „Јелачићев трг“ са споменником и главна улица која се зове „Илица“. Човек не може да се доста нагледа украшеним кућама и силесији разноликих застава, од којих има највише хрватских, па онда аустријских, па тек онда мађарских и неколико српских. Чак се мађарска застава вије и на бановој и на саборској палати.

Друга по лепоти капија или славолук јесте онај, што је подигнут при улазу у месничку улицу иза Качићевог споменика. И овај је славолук украшен скупоценим драперијама а све побочне и унакрсне греде од којих је састављен јесу позлаћене.

Велику пажњу скрећу високи обелисци при улазу на свеучилишни трг, где се налази и ново казалиште. Казалиште је веома укусна и то са свим модерна грађевина, која се налази на сред једног дивног и уређеног парка. Цела та зграда изгледа као да је од шећера, тако је лепа и укусна. На балкону од казалишта налази се прекрасан и веома скупоцен чадор, застрт најскупоценијим теписима и другим скупоценим тканинама. Све велике зграде на овом тргу прекрасно су окићене и огромним заставама урешене. Нарочито позоришна унутрашњост очарава гледаоца. Не знаш чему пре да се дивиш, јер је и најмања маленкост дивно и укусно изведена. Сав плафон и чело од позорнице покривено је безбројем вештачки изведеним пластичким сликама, које представљају поједине уметнике и књижевнике. Ту је и красни медаљон са ликом Зајчевим, познатим складатељем опера и равнатељем загребачке опере. А онда дође огромна и импозантна алегоријска композиција, коју је вештачки извео на позоришној завеси Буковац. Алегорија представља Гундулића, како седи на свом трону, ком прилазе поједини песници, да му се поклоне.

Све је дакле красно и лепо, само једно неваља, а то је што је све скупо до зла бога; нарочито станови, којих нема довољни, те су млога здања канцеларијска па и школска претворена у станове. Пошто је краљ у банској палати, то ће бан бити за то време у канцеларији оделног престојника за унутарње послове.

За министра Банфија спремљен је стан у саборској дворани, а тамо ће бити и за остале министре, ако се истог дана, кад цар амо дође, не поврате у веће натраг у Будимпешту, као што се овде у велико поговара.

Мађарске депутације, којих има премного, имају читаву кубуру за набавку станова, јер станова нема довољно, а и што има, врло су скупи. Сви су се, и хотелијери и грађани, договорили, да Мађарима наплаћују за најгоре станове тродуплецене — па шта више, многи им и отказују станове, толика је мржња против њих код Хрвата.

Па ипак света је тако премного, да се већ једва миче по улицама. Силни бандерији, који су из разних крајева провинције дошли у Загреб и који ће јашити испред краљеве поворке, разишли су се на све стране по вароши и предмет су особите пажње.

Највећу пажњу скрећу Личани са својим красним и богатим народним костимима, па онда босанско-херцеговачка депутација, која јо дошла у Загреб, да се поклони краљу. Но има врло много и наших Сремаца, као и нашег православног свештенства.

Још у суботу је стигао патријарх са својом многобројном свитом у Загреб, где су га дочекали обе владике, и пакрачки и горњокарловачки. Патријарх је одсео у красној палати дра Богдана Медаковића, овдашњег адвоката, која се налази на најлепшем месту зриньског трга.

Патријарх је одмах направио посету краљевом рођаку, надвојводи Леополду Салватору, и бану — а онда и оделним предстојницима. Чује се да га је надвојвода веома љубазно примио и да га је два пута у руку пољубио, што није код католика обичај, да своја свештена лица у руку љубе.

И српска црква, као и школа и све куће српске општине дивно су украшене. Вију се и

Но Србима се још у првом почетку чињаше, да би то врло скупа и жалосна слога и јединство било, у ком би се и коме би се за вољу, морали Срби одрећи свога правог имена и своје народности; за то Срби никако и не прастајаху уз Гајев илирски покрет.

Чим су Срби опазили, да се у илиризму губи њихово славно име српско, одмах су и провидили, шта Гај и његови људи смерају, што се је доцније и обистинило. Гају се опет то није никако свиђало, јер је он врло добро знао, да без учешћа Срба у Илиризму, цео тај покрет нема смисла. Гају и јесте било главно, да на рачун других, прошири малену Хрватску и незнатне Хрвате; а како би то иначе учинити могао, кад се ето Срби никако не даду у замку уплести — они исти Срби, на чији је управо рачун и мислио Гај, своје мутне основе извести.

Да их по што по то увуче у свој илирски покрет, он бајаги поче узимати Србе у одбрану, против којекаквих занешењачких нападаја, ласкајући им у свему и свачему тако, да је најзад, полемишући против Антуна Старчевића, и то јавно признао, „да се никако не да извести она последица, да нешто није српски само за то, што је илирски“. („Даница“ бр. 31., год. 1846.). Тако одговарајући на један памфлет дра Анте Старчевића уперен против Срба, а неким чудним удесом, штампаним баш у његовој „Даници“, мораде Гај признати јавно за Србе (наравно као и до сада, лицемерно и притворно), како су Срби „најглавнији темељ југославенске, или како ју ми полаг старе догодовштине називамо илирске народности.“

Овде се Људевит Гај позива чак и на познато дело приморског Хрвата Павла Витезовића, које се зове „Serbia illustrata“ (у 8 књига), напомињући Старчевићу, да је бар из овога дела могао разумети, како и учени Витезовић признаје Србима првенство међу другим Југословенима — то јест међу Илирима.

Најзад, не ори ђаволе, тек Гај оде и тако далеко, па преко свог обичаја посве искрено изрече и јавно написа, како „сав свет зна и признаје, да смо ми (то јест загребачки учени људи) књижевност илирску подигли; ну нама (то јест Хрватима) нити из далека није на ум пало икада тврдити, да то (то јест језик, којим је илирска књижевност писана) није српски већ илирски језик; паче поносимо се и хвалимо Богу великому, што ми Хрвати с браћом Србима сада (дакле тек сада, а пре не) један књижевни језик (наравно језик српски) имамо“. („Даница“ бр. 31. стр. 123. год. 1864.)

Али бадава па бадава, јер ни то не упали; Србима је, хвала богу, још за времена пукло пред очима, те их тако ни један мамац хрватски, није могао намамити и у народносно-политички их гроб за увек затрпати. А да Срби ни мало нису у томе одупирању против илиризма претеривали, него да су баш обратно врло мудро и опрезно поступали, то сведочи и Хрват Драгутин Раковац, који је године 1843. написао своју популарну брошурицу под насловом „Мали катекизам за велике људе“. У тој брошури он овако објашњава чудновату појаву, да се Хрвати радије називају туђим и непознатим именом Илири, него ли својим правим народним именом хрватским, па каже, да то чине Хрвати само с тога, „што хоћемо да имамо литературу, а знамо да кајкавци не могу имати своје литературе. Наша пак литература треба да обухвати и осталу нашу браћу по крви и језику: Славонце, Далматинце, Србе и Крајнце (Словенце), једном речи све југо-западне Славене.“ Како се види, илиризам је имао бити оно средство, помоћу којега би се све, што је словенчко и српско, стрпало под фирму хрватску. То, како смо већ видели, не таји ни учени др. Шиме Мазура, кад каже: да је „идејом илирства и југословенства била намењена Хрватској много шира задаћа и од оне, која се данас специфички изражава изразом „хрватске државне мисли“. („Програми опорбених странака“, стр. 42.) Кад се овоме дода, да су сви данашњи Хрвати у томе сложни, да је илирски покрет у исто време и хрватски препород, а исти Људевит Гај да је препородитељ народа хрватскога, онда држимо, да је све казано и да би сваки даљи разговор у овој ствари био сувишан — излишан.

Константин.

Нови Сад, 3. октобра.

Слога или борба? — Заиста је врло тешко, најтеже и најсуптилније писати и расправљати унутрашње страначке ствари, јер је најтеже отрести се реминисценција и рекриминација, а осетљивост у таким расправљањима игра важредну улогу, те у мерењу речи и израза често помути бистар поглед.

То нам сведочи и белешка најновијег броја „Браника“, који је у нашим неким речима видео претњу, па је према томе и одговорио доста опоро. Но пошто онде заиста нема никакве претње, то отпада оправданост опорих примедаба, и ми, у интересу саме ствари, не ћемо на исти начин да одговарамо.

Заиста би то била чудна слога, која би се под неком претњом спровела! Ми за таком слогом не идемо, јер она не би била искрена нити дугог века, па би било и излишно око ње трошити времена и снаге.

Слога, како је ми замишљамо, треба да буде искрена, отворена, трајна, и њу треба да створи и одржава поверење и тврда вера.

Куд год се окренемо у јавном животу нашему, свугде наилазимо на жудњу за народном слогом, — а то значи, да ње нема. Нема је нигде, па је свак прижељкује.

Погледајмо само око себе, узмимо оне силне наше општине, где је народ подељен на странке, па ћемо видети, да онде досадањи расцеп онемогућава сваку акцију, сваки рад — а влада нерад и нехат.

Па кад народ жели слоге, значи да жели рада, а народни рад се увек састојао у борби, у борби против народног душманина, или, на жалост, у међусобној борби, — ено вам читава историја српског народа.

Данас, тако рећи, нема никакве борбе, на свима линијама настала је стагнација, и она је постала народу тешка и несносна.

Где год дођемо, наилазимо на прекоре, за што се у средишту нашег јавног живота не учини крај том застоју, тој несносној стагнацији, јер народ жели борбе, на коју страну, жели да се сложимо на заједнички рад против трећега, народног непријатеља; или, ако то не иде, да се бар међусобно пречистимо и да отклонимо оно, што проузрокује застој, нерад и нехат.

Тако смо ми уочили ситуацију, тако нам на све стране говоре, тако нам са свију крајева пишу и управо гоне на живљи рад.

Наша је дакле дужност била, да се одзовемо том и таком гласу народа, а држимо, да смо до сада доста пута и делом доказали, да нам је заиста и озбиљно стало до искрене слоге и да на њој хоћемо отворено и одлучно да радимо.

Но ако до тога не дође, шта ће бити последица?

Бојимо се, да ће се онда народна воља за радом показати у оном противном правцу, међусобне борбе, и на ту смо ми последицу указали и додали: „не дај боже“, — и ето то је изгледало као тобож нека претња!

Понављамо, да под претњом не желимо слоге, јер се те две ствари никако не слажу. Али смо заиста били дужни, да отворено и без сваког устезања укажемо на жалосне последице, које обично долазе и које би лако могле наступити после разочарања, кад се види, да до слоге доћи не може.

Уверени смо, да је ваш народ сит и пресит мучаљивог нерада и да жели да види, на коју ће се страну даље развити наш јавни живот, — а то све треба да имају на уму оне чињенице, које треба делотворно да утичу на питање народне консолидације.

Одзовимо се, дакле, том народном гласу, расправљајмо отворено и искрено питање о слози или борби, и приопимо сви својски, да се народ окупи у једну снажну, велику и одважну политичну народносну странку, која ће народ водити у одлучну борбу против — трећега. А немојмо назирати неке претње тамо, где претње апсолутно нема!

Или је код нас Срба слога само празан мехур, којег нестане, чим се само додирне?

Или је можда српска слога надземно, ваздушно створење, само неко привиђење, којег одмах нестане, чим се гласно прогговори?

Треба ли дакле сасвим ћутати о њој?

*

Прогон словачке браће. Наша браћа Словаци тако су исто зле среће у Угарској, као год и ми Срби Да су наши интереси у Угарској истоветни, то се и по томе види, што смо се на значајном народносном конгресу у Пешти, нашли једно крај другог, што но кажу раме уз раме.

Но као што су нам интереси једнаки тако смо једнаки и у нашој беди, пошто нас заједнички гоне. Ту не давно јавили смо, за нову „Заставину“ парницу, коју су нам натоварили на врат, због нашег чланка о значају конгреса.

Како пак јављају братске нам словачке „Народне Новине“, дошао је 5. о. м. поджупан турчанске жупаније у пратњи жандара у стан словачког родољуба Павла Мудроња и силом му отео архиву. Како је познато Мудрињ је сенијор словачког сенијората, који није хтео и неће да призна шовинистичке и неправедне закључке мађарског протестантског сената, који су ишли за тим да словачке протестанте и у црквеном погледу помађаре.

Но да ће бог, па ће једанпут већ и нама Србима, као и нашој драгој браћи Словацима, синути сунце правде и слободе у Угарској.

Милетићева седамдесетгодишњица.

Српски новчани заводи и „Братство“. Пишу нам из Перлеза: „Упутницом добијате мању суму једну, коју смо нас неколицина у ужем братском весељу за Милетићев дар приложили, а то ћемо и од сада сваком приликом, кад се ма где састанемо, чинити. Од овдашње наше штедионице примили сте већ за „Братство“ једну суму, а држим да не ће само на том остати, јер се за кратко време свршава годишњи рад, а познавајући родољубивост управитеља нашег и управних чланова, поуздано држимо, да ће управа од чистог добитка, по ново и још више на ту племениту цел определити, и повећи број акција књижевно-новинарског деоничког друштва „Братства“ узети. Умесно би било, да се јавно позову **сви српски новчани заводи, којих данас, хвала Богу, доста има, са ваљаним Србима на управи, да што више деоница „Братства“ упишу“, и баш од такових прилога, би требао да се цео дуг Милетићев исплати,** како би главница „Братства“ остала нетакнута за остала књижевна подузећа, нарочито у првом реду за издавање Милетићевих умотвора“.

Ову сретну идеју, требали би заиста да прихвате сви српски новчани заводи, и народно одуживање Милетићу би за тремут остварено било“.

*

Лочани за „Братство“. И Лок, то мало српско село у Шајкашкој, које броји је-

---

српске заставе како на цркви и школи, тако и на српским општинским зградама. Хрвати до душе прете са шкандалима, али ми држимо да ће се умерити, бар на овај светао дан краљевог доласка међу нама.

Све новине од суботе изишле су заокружене тробојним бојама, поздрављајући на уводним местима долазак краљев. Док се опозиционе новине дрско размећу са жалосном хрватском искључивошћу, дотле морамо правди за вољу рећи, да су полузваничне „Народне Новине“ донеле пристојан чланак, који је потпуно праведан и за Србе и за Хрвате.

* * *

Понедељак је (2. октобар) а Загреб још пре зоре сав на ногама, све се миче према државном централном колодвору. Подигнуте трибине крај колодвора „Старчевићевог дома“ препуне су, као и све оне улице, које воде према колодвору. Тачно у ½9 сати пре подне стигао је посебан дворски влак са краљем. Још се влак није ни зауставио добро, а са свију страна захорило се је громко живео и ура.

Кад је влак стао, онда је краљ у пратњи своје свите, бана, који је краљу изишао до угарске границе на сусрет, и угарског предс. мин. Банфија изашао на перон, где га је чекало угарско министарство, које је један дан пре у Загреб стигло, па онда оделни шефови земаљске троједничке владе, силне високе особе и краљев рођак надвојвода Леополд Салватор, који у Загребу стално живи.

Краљ одмах приђе надвојводи са киме се је љубазно поздравио и руковао — а за тим на поздрав загребачког градоначелника укратко одговори: да је врло радо дошао у Загреб, где ће радосно провести неколико дана. Наравно да урнебесном клицању не бејаше ни краја ни конца.

Одмах за тим посади се краљ у своју красну екипажу заједно са надвојводом Леополдом Салватором и упути се свечано у варош. Пред краљевим колима ишле су бандерије на коњима, који су са барјацима а у народном оделу са разних крајева троједне краљевине дошли. Прва кола су била краљева, кога је свет по улицама бурно поздрављао, за њим је ишао у колима бан и Банфи, па онда се редом низаху премлога кола са разним великодостојницима.

Веома су лепо изгледали упарађени ђаци са загребачког универзитета у нарочитој униформи са сабљама. Чим се је краљ кренуо са колодвора, одмах су почела звонити звона на свима многобројним црквама загребачким и то је све тако трајало, док краљ није стигао пред банову палату, где је био за њега спремљен стан.

Ту га је чекало сакупљено свештенство, дворски достојанственици, генералат и земаљски саборски посланици. Прво поздрави краља надбискуп загребачки др. Ј. Посиловић у име католичке цркве и свећенства — а онда српско-православни патријарх Георгије Бранковић у име српско-православног свећенства, и једном и другом краљ се је захвалио и љубазно одговорио.

У том је већ било и 10 сати када су почели пред краља изводити разне поклонствене депутације, а краљ их је љубазно примао, прозборив са сваким по коју добру реч. Пред двором стоји почасна чета, под заповедништвом Србина капетана Мамуле, који је синовац чувеног генерала Мамуле. Интересантно је, да је исти капетан имао о појасу ону исту сабљу, коју је његов стриц добио на поклон од нашега краља.

Тако је то примање трајало до подне, када се је краљ повукао у своје одаје, да се мало одмори од пута и иначе.

Истог дана по подне одвезао се је краљ опет у свечаној и сјајној поворци у ново казалиште, где је поставио закључни камен на новој згради. Том приликом бан Хедервари држао је веома дуг поздравни говор краљу, на који је краљ укратко и симпатично одговорио, обећавши позоришту годишњу припомоћ од 10.000 фор. После тога је краљ прегледао нове зграде гимназије, реалке и трговачке школе, па онда основне, обртне, вишу девојачку и учитељску школу. Пред краљем је стајало упарађено преко 10.000 школске младежи, које мушке а које женске.

То је било по подне, а у вече уз сјајно изведено електрично осветлење, била је прва престава у новом позоришту, којој је присуствовао сам краљ. Краљ је седео у својој прекрасно и скупоцено украшеној дворској ложи са надвојводом Леополдом, са баном и Банфијем, дворским особљем и министрима. Позориште је било препуно а престава је сјајно инсценирана и успела. После тога је била пред краљевим станом огромна бакљада од преко две хиљаде душа. Пред бакљадом су ишли четир музичке капеле и шест певачких друштава

Цела варош гори у пламену од премлогих гасних и електричних пламенова. Најлепше је осветљена партија око споменика Јелачића бана и велики водоскок на тргу Фрање Јосифа, који шиба у вис у прекрасним шареним млазовима. Зрињевац пак изгледа као какова дивна венецијанска башта, а у Франкопанској улици види се као у сред дана.

Особито се лепо истичу осветлења на „Марковом тргу“, на „Штросмајеровој променади“ и на вили витеза Понграца, која трепти као чароб ни вилински стан.

Сутра ће се продужити свечаности, јер је на реду дворски бал и посета разних јавних зграда. Сутра ће краљ доћи и у српску православну цркву, на којој су Хрвати полупали све прозоре. Хрватски занешењаци на броју неколико стотина њих, ужасном дреком и дивљачком грдњом захтеваху, да се поскидају српске заставе са српских кућа и са српске цркве. Кад то Срби нису хтели ни чути, онда осу киша од камења, те полупаше све прозоре на српској цркви и српској банци.

Пошто су Срби свугде поред српске, истакли још и хрватску и царску заставу, то су отишли да се притуже бану. У место сваког одговора, полиција је са српске општинске куће скинула српску заставу, да угоди дивљој стеклишкој маси, коју подржава у велико. Кад то видеше Срби а они онда оставе само царску заставу а скину хрватску доле. Тако се сад вије српска застава једино на српској цркви, где ће краљ сутра имати прилике, да својим очима види ово најновије дивљаштво „браће“ Хрвата, који прете да ће и ту заставу са цркве скинути, премда је Пливерић у сабору протумачио: да Срби могу само на црквама своју заставу развити и то као српску црквену заставу.

Но хрватски јунаци се нису ни тиме задовољили, него су демонстрирали и против мађарских застава. Али ту је већ власт умела да се нађе на послу и да мађарске заставе заштити, она је затворила до 60 универзитетских грађана, а преко тридесет од осталих изгредника

Огорчени тиме Хрвати спремају сад мачију музику Банфију и Мађарима, док се чује да ће то исто и пред станом српског патријарха да учине.

Ето тако се завршила ова свечаност првог дана, када је наш цар и краљ после 26 пуни година опет изволео да посети Загреб. **Б.**

два 1000 становника, спрема се, да светла образа приступи прослави Милетићеве седамдесетгодишњице. О томе смо добили овај допис: „И ако нам је ове године вода велику штету нанела, и ако нам је ове године лед потукао летину, ипак се спремамо, да светла образа приступимо реткој али значајној народној слави, када ће народ српски, да прослави седамдесетгодишњицу свога великога дичног вође — тића Милетића. Па зар би и смели седети скрштених руку и мирно гледати, како се друга српска места надмећу, које ће боље да прослави, ту заиста значајну славу? У свакој прилици, било у борби, било у другом чему, наши су очеви увек показали, да су достојни свога дичног имена српског; па зар би смели ми њихови синови пропустити ову велику славу народну и смемо ли показати, да смо неблагодарни оном Србину, који је све и сва жртвовао за нас. Згрозио сам се и поцрвенио од стида пред самим собом, кад сам чуо, да је на жалост српски свештеник, добивши од српског деоничког друштва „Братства“, да уплати коју деоницу за народног мученика, рекао, да „ни паре неда за Милетића“.

Зар смемо и даље ћутати, те тиме потврђивати, да одобравамо поступак нашег жалосног свештеника. Не, то никако неће бити. И ако нам је ова година врло рђава, ипак ћемо показати, да смо достојни свога имена и да с гнушањем презиремо поступак нашег помађареног, на жалост српског свештеника, који нам је за својих тридесет и више година, од како је у нашем селу, многу срамоту нанео. Та зар би у нашем маленом селу било више од осамдесет Назарена, да имамо ваљаног свештеника?! Чујемо, да се тај свештеник спрема, да о новој години прослави четрдесетгодишњицу, од како је свештеник. Љубопитљиви смо, ко ће му је поздравити?

Од како смо добили позив од српског деоничког друштва „Братства“, да уплатимо по коју деоницу за нашег великана, од то доба смо се више пута састајали и о томе разговарали. Могу вас уверити, да су сви одушевљени и вољни, да приложе за Милетићево „Братство“: Кад нас је ова година утукла у главу, то смо закључили, да неколико виђенијих људи узму на своје име новаца из каквог српског новчаног завода, те да уплате деонице за неколицину сиромашних, који ће после неосетно у незнатним ратама вратити. Према врло добром расположењу, које у том правцу влада према Лочанима без разлике правца и положаја, надам се, да ћу вам за кратко време јавити за успех и да ће вам се лепа сума послати за „Братство“.

Врло смо се обрадовали, кад смо добили 147. број цењене „Заставе“, рукосада нашег дичног вође у новом руву. То је изазвало велико одушевљење не само у нашем маленом Локу, него и у свој околини, што ћемо заједнички да прославимо велику народну славу, седамдесетгодишњицу нашег дичног вође — Милетића.

На крају сматрам за особиту дужност своју, да се на овом месту у име својих сељана захвалим одличном Србину Ђ. М., поверенику српског деоничког друштва „Братства“, на ревносном му труду око прикупљања деоница за српско деоничко друштво „Братство“. Хвала му!“

Слогољуб.

Политичке новости.

— Србија. Пада јако у очи, да су се у напредњачким круговима од доласка министра финансије са стране, са свим ућутали. Са приватне стране дознајемо, да међу напредњацима влада велико огорчење против банака, које су Србији са новим аранжманом просто подвалиле. Није ни чудо, онако огромне послове преломити тако на пречац и против воље народа и земље. У осталом још има излаза у овој недаћи, а тај је, да напредњаци уступе своја места другима. Ово мисле и неки самосталнији напредњаци, који нису везани за свој положај. Није најзад ни право, да цела земља трпи са невештине неколико људи. Али за овако решење треба јаче срце и више патриотизма. Многи министри у Србији навикли су, да увек буду отпуштени, а не да сами даду оставку и то је оно, што Србији много шкоди и смета.

— Црна Гора. Црногорски министар финансија Матановић, идући у Петроград, задржавао се је и у Цариграду, где је од султана био примљен у подужој званичној аудијенцији. Овој посети и љубезном пријему од стране султана, приписује се велики значај, пошто је чак и орденом мецидије одликовао црногорског министра.

У исто време проноси се такође важан глас, да је црногорски кнез Никола телеграфски честитао председнику француске републике Фору, на сјајној победи француског оружја приликом заузећа мадагаскарске вароши Тананарива.

Овај чин доводи се у везу са тиме, да Црна Гора као савезница Русије гаји подједнаке симпатије и према Француској, што се лепо види и из одговора председника Фора, који је одмах кнезу Николи одговорио и срдачно му се захвалио.

— Турска. Јерменско питање, које је изазвало оне крваве сукобе у Цариграду, све више узима озбиљан вид. У Цариграду се боре две струје. Младотурци не ће никакве реформе да допусте Јерменима, дочим су они око султана вољни да учине уступке. Решење султаново може и по њега бити судбоносно. Младотурци развили су велику агитацију против султана, хоће да га збаце са престола, да поврате на исти бившег султана Мурата и да прогласе устав од 1877. године. Они рачунају на то, да ће се код нових народа, мусулманска војска устручавати да сузбија цариградске Турке, у којем би случају софте упитале Шајк ул-Ислама, дали коран допушта да онај може бити Калифа (султан), који заповеда мусулманима да убијају друге мусулмане, — на што би се по корану морали одговорити да: не може. Тиме би се прогласило да је Абдул Хамид изгубио свој престол. Ако би се Мурат устезао, то би се млађи брат султанов Решид-Ефендија прогласио за султана. Те планове потпомажу турски слободни зидари (фармазони) којима је и Мурат припадао.

КАКВА ИМЕНА ТРЕБА ОД САДА ДАВАТИ СРПСКОЈ ДЕЦИ.

Ми смо у 152. броју „Заставе“ донели списак оних имена, која ће се помађаривати у државним матрикулама, те их више не треба давати српској деци, а сада да испунимо обећање, доносимо по изради г. Т. Остојића у овогодишњем манастирском календару, она српска народна имена, која се свакако не ће моћи помађарити, те их треба давати српској деци.

Ми велимо свакако, јер нисмо сигурни, да ли не ће какав лукави и префрigани чиновник, и та знати помађарити.

Да би се на сигурно избегло помађаривање имена, држимо да је најбољи поступак ово:

Треба изабрати неколико чисто српских народних имена, за које се мисли да се не ће моћи помађарити, те треба пре крштења упитати матрикулаша, да ли ће их оставити непромењена и непомађарена, и само оно треба за дете изабрати, за које се изјасни да не ће променути, и тим именом треба дете најпре у цркви крстити, па тек онда увести га код матрикулаша.

То је једини начин, да се избегне изигравање и помађаривање српских имена

Морамо и то да приметимо, да смо морали из збирке манастирског календара да бришемо врло многа имена, јер ма да су чисто српског порекла, ипак су помађарена у оној званичној збирци, из којих смо их у 152. броју „Заставе“ извадили.

Треба дакле, од сада ова имена за српску децу бирати:

I. Мушка имена.

Бан, Банац, Банко, Бегота, Бежан, Белимир, Белослав, (Белосав), Беладин, Белас, Белко, Белоје, Белота, Белош, Белуш, Белча, Белша, Беља, Бељак, Бељан, Беривој, Берислав (Берисав), Бекица, Беко, Бер, Бера, Берак, Беран, Берило, Бериша, Берихна, Берић, Берко, Бероје, Берош, Беруј, Берута, Бећко, Бећо, Бецић, Беша, Бешан, Благомир, Благоје, Богдан, Богавац, Боган, Богат, Богац, Богашин, Богданац, Богдаша, Богде (gen. Богдета), Богдев, Богден, Богдеш, Богдеша, Богдин, Богдило, Богдич, Богељ, Богета, Богић, Богина, Богиша, Бого, Богоје, Богош, Богуј, Богулин, Богун, Богут, Богута, Богушин, Бокша, Бокшан, Бокшин, Бокшић, Богомир, Богослав (Богосав), Богило, Бојадин, Бојан, Бојета, Бојин, Бојић, Бојиц, Бојица, Бојко, Бојо (Боја), Бојчета, Бојчин, Бокчило, Бокчин, Ботић, Бочин, Бочинац, Богужив, Бодин, Бољебрат, Бољедраг, Бољедруг, Бољемир, Бољерад, Бољеслав, Бољадин, Бољак, Бољац, Бољен, Бољета, Бољеша, Бољин, Бољиц, Бољко, Бољчин, Бољшин, Боривој, Борислав, (Борисав), Боја (Бојо), Бојан, Бојин, Бојиц, Бојица, Бојко, Бојчета, Бојчин, Боравац, Боран, Борац, Боре (gen. Борета), Борена, Борета, Борика, Борило, Борис, Борић, Борич, Бориш, Бориша, Борко, Боро (Бора), Бороје, Бороте, Бороша, Боруј, Борчин, Борчило, Борша, Богић, Боча, Бочин, Бочинац, Босиљ, Бражимил, Бражислав, Бранивој, Бранимир, Бративој, Братодраж, Братољуб, Братомил, Братомир, Братослав, Бајац, Бајило, Бајин, Бајић, Бајина, Бајиш, Бајко, Бајо (Баја), Бајчета, Бакота, Балин, Балић, Бало (Бала), Билосин, Балота, Баља, Бљин, Баоша (Балша), Батас, Баташ, Батен, Батин, Батиња, Батић, Батко, Бато (Бата), Бађо (Бађа), Бан, Бача, Бачета, Бачић, Бачко, Бачун, Башић, Башо (Баша), Брајак, Брајан, Брајен, Брајенко, Брајило, Брајин, Брајић, Брајица, Брајко, Брајна, Брајо (Браја), Брајша, Брајун, Бралин, Бралић, Браљин, Брата, Братан, Братац, Братач, Братељ, Братен, Братета, Братеш, Братеша, Братешка, Братијан, Братил, Братило, Братин, Братина, Братић, Братица, Братиш, Братко, Братоје, Братосни, Братота, Братош, Братуј, Братујко, Братун, Братушни, Братушко, Братић, Брзоје, Брз, Брзак, Брзан, Брзота, Будислав (Будисав), Будан, Буде, Будило, Будим, Будимско, Будин, Будина, Будинац, Будић, Будица, Будиша, Будоје, Буђен, Бујан, Бујић, Булат, Булин, Булић, Бута, Бутко, Буђић, Бучинац, Бушић, Будман.

Ваистина, Велибор, Велиман, Велимир, Велислав (Велисав), Вејо, Вела, Велац, Велић, Велич, Величко, Велоје, Вељак, Вељан, Вељач, Вељен, Велић, Вељко, Вељо (Вељa), Вечерин, Вечерко, Видослав (Видосав), Видан, Видак, Видач, Видем, Видић, Видоје, Видојко, Видош, Видуј, Витко, Вицко, Витодраг, Вишеслав (Вишесав), Виш, Вишан, Вишко, Влајисав, Влаја, Влајић, Влајко, Властимир, Власко, Војдраг, Војимил, Војимир, Војислав, Вој, Војак, Војан, Војило, Војин, Војихна, Војица, Војнић, Војно, Војко, Војо (Воја), Војша, Војшан, Војсил, Силоје, Волимир, Волислав, Вољен, Вољеша, Довоља, Вранеш, Вратимир, Вратислав, Враниша, Вратко, Вратоје, Врлета, Вугдраг, Вујимил, Вујислав, Вукман (Вукоман), Вукмил (Вукомил), Вукмир (Вукомир), Вукобрат, Вуковој (Вуковоје), Викосав, Вукосавац, Вуј, Вујадин, Вујак, Вујан, Вујат, Вујац, Вујаш, Вујашин, Вујашко, Вује (gen. Вујета), Вујета, Вујило, Вујин, Вујић, Вујица, Вујко, Вујо (Вуја), Вујчета, Вујчин, Вујчина, Вукашин, Вукељ, Вукеља, Вукић, Вукоје, Вукојица, Вукојло, Вукола, Вукоња, Вукота, Вуксан, Вукуша, Вукча, Вукша, Вукшин, Вулак, Вулаш, Вуле, Вулета, Вулин, Вулић, Вулич, Вуло (Вуля), Вусан, Вусин, Вусић, Вуца, Вуцић, Вуч, Вуча, Вучан, Вучен, Вучета, Вучин, Вучина, Вучић, Вучихна, Вучиц, Вучко, Вучо, Вуша, Вушан, Вушин.

Гвоздан, Гвозден, Гвозденац, Годомир (Годимир), Годен, Годеч, Годич, Годоје, Гојмир, Гојслав, Гоја, Гојадин, Гојак, Гојан, Гојил, Гојко, Гојчин, Гојша, Гојшин, Гошо, Голуб, Голубић, Голубан, Горан (Горјан), Гораш, Горко, Горо, Гороје, Горчиле, Гостидраг, Гостимир, Гостан, Гостило, Гостин, Гостиша, Госто, Гошо, Градимир, Градислав, Града, Градан, Граде, Граден, Градета, Градеша, Градило, Градић, Градиша, Градихна, Градоје, Грађа, Грлин, Грља, Грљак, Грљан, Гроздан, Гроздоје, Грубан, Грубац (gen. Групца), Грубач, Грубаш, Грубета, Грубеша, Грубић, Грубиша, Грубоје, Грубор, Грујан, Грујац, Грујић, Грујица, Грујо (Груја), Групко, Групша.

Дабижив, Дабислав, Дабац, Дабен, Дабета, Дабин, Дабић, Дабичић, Дабиша, Дабо (Даба), Дабоје, Даја, Дајица, Дајко, Дајчин, Дако (Дака), Дапко, Дапче (gen. Дапчета), Дачо (Дача), Дарослав, Дарић, Дарко, Дароје, Десивој, Десимир, Десислав, Дејак, Дејан, Дејаниш, Дејанко, Дејин, Дејко, Дејо, Дејче (gen. Дејчета), Дејчин, Деса, Десавац, Десан, Десанац, Десача, Десен, Десило, Десин, Десиш, Десиша, Десо, Десоје, Дехо, Дехут, Деш, Деша, Дешић, Деспот, Див, Дивац, Дивко, Дивоје, Дивош, Дивша, Дикосав, Дика, Дикав, Дикић, Добривој (Добровоје), Добробој, Добробуд, Добровит, Добровук, Доброгост, Добродруг, Друг, Другоје, Другош, Другуј, Дружац, Дружил, Дружојео, Друшко, Доброман, Добромир, Доја, Дојак, Дојан, Дојин, Дојић, Дојко, Дојчин, Докић, Доко, Доца, Доша, Дошан, Дошен, Дошко, Добросрд, Срда, Срдак, Срдан, Срдић, Доброхвал, Достан (Станислав), Доста, Драгобрат, Драгобуд, Драговит, Драгољуб, Драгомил, Драгомир, Драгорад, Драгослав, Драгавац, Драгаљ, Драган, Драганац, Драгас, Драгач, Драгача, Драгаш, Драгељ, Драгета, Драгетин, Драгија, Драгило, Драгина, Драгић, Драгица, Драгиша, Драго (Драга), Драгован, Драговин, Драгоје, Драгојло, Драгол, Драгола, Драгосин, Драгота, Драгош, Драгуј, Драгуја, Драгулин Драгуљ, Драгун, Драјо (Драја), Драјило Драјко, Дракчуј, Дракша, Дракшан, Драшко, Дражевит, Дражеслав, Драживој, Дражимир, Драж, Дражан, Дражац, Дражен, Дражета, Дражило, Дражин, Дражић, Дражица, Дражо (Дража), Дражоје, Дражуј, Дражут, Драшко, Држимир, Држислав, Држен, Држин, Држић, Држихна, Држоје, Дршко, Дубравац, Душман, Дуја, Дујан, Дујин, Дујић, Дука, Душа, Душан, Душица, Душко, Душоје.

Ђикан, Ђико.

Жарко, Жарац, Жарило, Желидраг, Желимир, Желислав, Жикић, Жико (Жика), Жилић, Жило (Жила), Жица, Житомир, Жуд, Дожудић.

Завид, Завиша (од Вишеслав), Званидраг, Званимир, Здравко, Здравац, Зелодраг, Зорислав, Зоран, Зорац, Зоре (Зорета), Зорета, Зорко, Зорић.

Инослав, Иош.

Јаблан, Јавор, Јарослав, Јароје, Јездимир, Јездић, Јездо (Језда), Јепо, Пријезда, Јелашин, Јелен, Јеленић, Јуноша, Јунота.

Казимир, Каја, Кајица, Каран, Китан, Кићан, Кићо, Клонимир, Ковјан, Коруи, Косан, Косача, Крагуј, Крага, Крајимир, Крајислав, Крај, Краја, Крајач, Крајета, Крајин, Крајић, Крајко, Крајча, Крајчин, Крашко, Красимир, Красав, Красило, Красић, Красо (Краса), Красоје, Кресимир, Кресић, Кресоје, Кулин.

Лабуд, Леђо, Леђко, Лиљан (Љиљан), Лилијан, Лило (Лила), Лиљко, Лепосав (Љепосав), Леп, Лепац, Лепић, Лепоје, Лепоша, Лепуш, Лепчин, Лешко, Лозан, Лово (Лова).

Љубибрат (Љубобрат), Љубивој (Љубивоје), Љубидраг (Љубдраг), Љубимир (Љубомир), Љубисав (Љубосав), Љубак, Љубан, Љубас, Љубац, Љубе (gen. Љубета), Љубен, Љубенко, Љубета, Љубин, Љубинко, Љубић, Љубиша, Љубо (Љуба), Љубоје, Љубол, Љубота, Љупко, Љутомир, Љутица, Љутић, Љуто (Љута), Љутоје, Љутострах, Страја, Страјко, Страхиња, Страхињ, Страхиња.

Мален, Малац, Маленко, Малета, Малеч, Малеш, Малеша, Малиша, Малко, Малоје, Малојко, Малуш, Малинко, Манислав, Марислав, Медак, Медан, Медач, Медо, Медоје, Медош, Медун, Медуш, Метко, Миливој (Миливоје), Миливојац, Милисав, Мика, Микашин, Миладин, Милај, Милајко, Милак, Милан, Миланко, Милас, Милат, Милатко, Милац, Милач, Милачин, Милаш, Милашин, Милашко, Миле, Милен, Миленко, Милета, Милетин, Милетко, Милеш, Милеша, Милија, Милијан, Милијаш, Миликша, Милин, Милинац, Милинко, Милић, Милич, Милиша, Милко (Миоко), Милкун, Милкус, Мило (Мила), Милов, Милован, Милованац, Миловац, Милојац, Милоје, Милојко, Милоња, Милота, Милохна, Милош, Милошић, Милуј, Милун, Милут, Милутин, Милуш, Милча, Милчета, Милчетин, Милчуј, Миљ, Миљадин, Миљак, Миљан, Миљас, Миљац, Миљен, Миљко, Миљун, Миљуш, Миоша, Миотен, Миотин, Миотош, Милобрат (Миобрат), Миловук, Милогост, Милодан, Милодраг (Миодраг), Милорад, Милосав, Мирисав, Миродар, Мирослав (Миросав), Мирак, Миран, Мирац, Мире (gen. Мирета), Мирен, Мирило, Мирић, Мируј, Мирут, Мирча, Мирче (gen. Мирчета), Мирчета, Мирчин, Мирша, Мислав, Мислен, Мислета, Мишљен, Младен, Млада, Младан, Младенко, Младош, Млађа, Млађен, Млатко, Млата, Млацко, Момир, Момчил, Мома, Момко, Момчило, Момчин, Мрваљ, Мрвета, Мргуд, Мрђен, Мркша, Мудрин, Мудре (gen. Мудрета), Мудрић, Мудроња, Мутимир.

Над, Надихна, Најдан, Налешко, Наложа, Наход, Небојша, Негомир (Његомир), Негослав, (Његослав), Нег, Нега, Неган, Негач, Негоје, Негован, Негојица, Негота, Негош, Негуи, Негуш, Неж, Нежа, Нежета, Нежило, Недо (Неда), Неја, Нејан, Нејко, Неко, Немања (од Манислав?) Ненад (од Над), Ненадеј, Ненац, Нениша, Ненко, Нено, Неноје, Нинослав, Нинац, Ниие (gen. Нинета), Нинета, Нинић, Нинко, Нино (Нина), Ниноје, Нинош, Нинча, Нинче (gen. Нинчета), Новак, Нов, Новеља, Новица, Новко, Ново (Нова).

Обрад (Радислав, Радивој), Обрадац, Обрак, Обрен, Обро, Оброје, Обретен, Обретко, Одољен, Одоља, Сдоје, Озрислав, Озрак, Озрен, Озрета, Озрило, Озрина, Озрихна, Озро, Озроје, Орао, Орлача, Орлић, Остоја (Стојимир), Осто.

Паун, Паунко, Петак, Петкан, Петко, Плавша, Плавац, Планоје, Побрат (Братослав), Побратац, Побрен, Поброје, Познан, Пољак, Пољашин, Правоје, Првоњег, Прволав, Прва, Прван, Првац, Прве (gen. Првета), Првета, Првко, Првоје, Првота,

Првољ, Првчин, Првша, Предивој, Предимир, Предислав, Предак, Преде (gen. Предета), Преден, Предило, Предић, Предихна, Предица, Предиша, Предо (Преда), Предоје, Предун, Прејко, Предраг (Драгослав), Прељуб (Љубомир), Премио (Миливој), Прерад (Радослав), Прибимир, Прибислав, Прибихвал, Прибав, Прибак, Прибан, Прибат, Прибац, Прибач, Прибен, Прибета, Прибетко, Прибико, Прибил, Прибин, Прибиња, Прибић, Прибица, Прибиша, Прибишко, Припко, Прибо (Приба), Прибоје, Прибош, Прибун, Припчин, Припша, Пријатељ, Пријак, Пријан, Прijo (Прија), Прико, Прикос, Приша, Продан, Проданац, Продаша, Продо, Пројко, Пројо, Проле, Пунош.

Радидраг, Радивој (Радивоје), Радимир, Радисав, Рад, Радак, Радан, Раданац, Радас, Радат, Радац, Радаш, Радашин, Раде, Раден, Раденко, Радета, Радетко, Радеша, Радешко, Радика, Радило, Радин, Радинац, Радинко, Радић, Радихна, Радич, Радичко, Радиш, Радиша, Радо (Рада), Радоба, Радов, Радован, Радованац, Радовац, Радовин, Радоја, Радојац, Радоје, Радојица, Радојко, Радојло, Радоњ, Радоња, Радоњица, Радоњко, Радос, Радосин, Радота, Радохна, Радош, Радуј, Радујко, Радукан, Радул, Радулин, Радулинко, Радуљ, Радуља, Радун, Радусин, Радут, Радуш, Рађ, Рађа, Рађен, Рај, Рајак, Рајан, Рајац, Рајач, Рајен, Рајин, Рајић, Рајица, Рајич, Рајичко, Рајко, Рајно, Рајо (Рајa), Рајча, Рајче (gen. Рајчета), Рајчета, Рајчин, Рајша, Рајшин, Ракета, Ракић, Рако (Рака), Рале, Ален, Ралета, Ралин, Ратко, Рахан, Рахоје, Рахосав, Рача, Рацић, Рацко, Рача, Рачета, Рашета, Рашин, Рашић, Рашко, Рашо (Раша), Рашоје, Радман, Радмио (Радомил), Радмир (Радомир), Радобрат, Радобуд, Радогост, Радослав (Радосав), Разум, Растимир, Растислав, Растић, Растоје, Растко, Ресан, Ресоје, Рива, Ривен, Родољуб, Родица, Роља, Руд, Рудан, Рудина, Руђа, Рујко, Ружан, Рушко, Румен, Рус, Русац, Русаљ, Русан, Русија, Русин, Руско, Русота, Русмир.

Саздан, Светислав, Светослав (—сав), Света, Светин, Светина, Светић, Светко, Светозар, Светолик, Светомир, Свилан, Свилоје, Селимир, Селак, Селеш, Селић, Селина, Селко, Сестрења, Сејан, Скоромир, Скорослав (Скоросав), Скора, Скорић, Скориша, Скороје, Скорота, Славољуб (Славољуб), Славогост, Славко, Славо (Слава), Славуј, Славуш, Славче (gen. Славчета), Славша, Слад, Слада, Сладак, Сладе, Сладен, Сладич, Сладоје, Слатко, Слободан, Смиљ, Смиљан, Смиљко, Соко, Сојко, Срб, Србо (Срба), Србин, Србиња, Србљин, Срдан (од Добросрд), Сребрн, Средоје, Стамен, Стамат, Стаменко, Стај, Стајак, Стајић, Стајко, Стајо (Стаја), Стајша, Стакић, Стако (Стака), Стале (gen. Сталета), Стахан, Стојимир, Стојислав (Стојисав), Стој, Стојадин, Стојак, Стојан, Стојанац, Стојанко, Стојанча, Стојац, Стојачко, Стојило, Стојиљко, Стојин, Стојић, Стојица, Стојич, Стојиша, Стојкан, Стојко, Стојно, Стојо (Стоја), Стојча, Стојче (gen. Стојчета), Стојша, Столић, Стошић, Стошо (Стоша), Стражимир, Стража, Стражица, Стратимир (Страцимир, Срацимир), Страт, Страта, Стратор, Страхиња (п. Љутострах), Стрезимир, Стрез, Стрезо, Стреја, Стројимир, Стројислав, Строја.

Танко, Татомир, Тато (Таша), Тврдислав, Тврдан, Тврдац, Тврде (gen. Тврдета), Тврден, Тврдиња, Тврдина, Тврдош, Тртко, Тврдоје, Техомил, Тех, Тешан, Тешић, Тешо (Теша), Техорад, Тешемир (Тешимир), Тешан, Тешило, Тешина, Тешо (Теша), Тихобрат, Тихомил, Тихомир, Тика, Тића, Тиха, Тихан, Тихић, Тихоје, Тихоч, Тихчић, Тихорад, Тихоран, Ранић, Рањина (?), Тихослав, Томидраг, Томидруг, Томислав, Трија, Трајило, Трајко, Трпимир.

Убавко, Убен, Угљеша, Угља, Угљеш, Умен, Умко, Умиљен (Милосав), Урош, Ураш, Урошиц, Урица, Уро (Ура), Утех (Техомил), Утеша (Тешимир), Утешен.

Хвалимир, Хвалислав, Хвал, Хвалац, Хвалко, Хвалоје, Хваљен, Херак, Херко, Херо (Хера), Хитреш, Ходивој, Ходимир, Ходислав, Хоташ, Храбрен, Храбре, Храбрина, Хранимир, Хранислав (Ранисав), Храја, Храјко, Храјша, Хран, Храна, Хранац, Хране (gen. Хранета), Хранета, Хренетко, Хранило, Хранић, Храниша, Хранко (Ранко), Храноје, Хранос, Хранота, Хранча, Хранче (gen. Хранчета), Хранчуј, Хранша, Храња, Храњац, Храњен, Храњеш.

Цветимир, Цвејан (Цвијан), Цвејић (Цвијић), Црномир, Црнко, Црноје.

Часлав, Чедомил, Чедица, Чедо (Чеда), Чедомил, Чедомир, Чудан.

(Наставиће се)

Вести из народа.

— Пишу нам из **Илока** о нереду у тамошњем порезном уреду ово: „Овде код нас у нашем порезном уреду влада велики неред. Ту се не зна ни ко пије ни ко плаћа, јер наш порезник Бранковић шаље своје чиновнике да запљењују ствари и онима, који нису ни дужни и који су своју порезу платили. Тако је јуче послао једног официјала, да пљени закупника точарине у Шаренграду за своту од преко 400 фор., па је још повео и једног општинског одборника. Кад тамо, а оно закупник није дужан ни потуре, јер је већ одавно својој дужности одговорио, и тако се господа вратише покуњена носа. На здравље! Леп ред заиста! И то се догађа још у државном уреду!

Осим тога влада велик неред са биљезима ради лењости порезника Бранковића, јер кад год дођу трафиканти по биљеге, никад их нема сортираних на стовариштy, а више пута нема их никакових, те тако потражиоци морају због тога да кубуре, и ако не прилепе биљег на што по закону треба, то онда морају још да плате и казну. То све бива пак због нехатости и лењости порезника Бранковића, који не ће да се стара, па да одмах набави ону врсту биљега, која се распрода, него обично чека, док му скоро све врсте понестину, па онда тек набавља. Надамо се, да ће финансијска власт овом нереду и крајњој немарности реченога господина већ једном на пут стати.“ 2×2=4.

Вести из места и са стране.

Изложба косовских рукотворина. Данас је већ четврти дан, како је отворена изложба рукотворина са Косовог-поља, које рукотворине је изложила у локалу српског забавишта (Богданова улица бр. 5.) гђа Милица Ив. Иванића. Ми смо пеcетили ову заиста заиимљиву изложбу и можемо је само похвалити. Чули смо од женскиња, као стручњака у овом послу, да су ови радови Српкиња на Косову ремеци женских рукотворина. Код златних везовз важио је то, да они немају наличја, већ је вез на обе стране једнак, т. ј. лице је на обе стране. Свилено платно је изврсне каквоће, а исто тако и завесе, Костим Косовске девојке, изложен у целости, вредно је да види сваки Србин и Српкиња. Ми ћемо о целој изложби донети опширан реферат, а за сад само препоручујемо свакоме, ко до сад није посетио, да посети ову изложбу, која траје још данас у среду и сутра, четвртак. Вредно је напоменути, да је први дан у недељу посетило изложбу 176, у понедељак 245, а јуче у уторак је посета такођер врло велика била. Осим Српкиња, посећују изложбу у великом броју и Мађарице, Немице и Јеврејке. Сваког дана дежурају по две одборкиње „Добротворне задруге Српкиња новосаткиња“, које са хвале вредном издржљивошћу, сваком посетиоцу објашњавају изложене рукотворине.

Слога у Перлезу. Пријатељ нашег листа и вредан и заузимљив наш повереник за Милетићево „Братство“, пише нам из Перлеза следеће: „Могу вам јавити, да се овдашњи Срби не деле на радикале и либерале, како је то до сад уз највећу заваду било, него хоће да буду оно, што су и њихови стари били — Срби и ништа друго. Познате диференције између појединих овдашњих фамилија и кућа српских са свим су изглађене, те с тим у вези био је за недељу 13. ов. м. сазван месни скуп од овдашње Србадије, за братски договор у погледу оснивања „српског певачког друштва“ и „српске читаонице“. На даље и за Милетићево „Братство“ нисмо све дали, те се надамо, да ће Перлез још много више дати. И друга једна наша стара жеља испунила нам се је, пошто смо добили Србина адвоката г. Еремина из Сомбора, па за то и опомињемо како овдашње Србе, тако и оне из околних општина, да се држе овог нашег Србина адвоката“.

Нови попови. Пише нам пријатељ из Баранде следеће: „Од како добисмо ове нове попове што нас у мађарској атили венчавају и буди бог с нама крштавају, томе није одавно. Али ето и за ово кратко време, већ се је догодило нешто, што треба да се зна. Наш бележник Рејак Иштван иначе тако звани „Пишта“, тражио је од овдашњег становника Ђоке Качара, који кћер своју удаје, да му за испит младенаца и за друго пеко „право“ плати 15 фор. Нашем се брат Ђоки учини то потраживање чудно, па оде до нашег српског учитеља Јоце Јовановића, који га обавести, да нема он никакове пристојбе да плати нашем бележнику — том новом попу. Ето на такав начин хоће да нас увере о корисности и ваљаности грађанског брака и нових црквено-политичких закона!“

Колера. Колара, тај немио азијатски гост појавио се, као што јављају стране новине, у Лавову и околини. У Стојанову, Рудсанову и Зубору више је њих већ постало жртвом те несретне бокести.

Српске народне игре у Перлезу. Из Перлеза нам пишу: „Имам да прибележим радосну појаву по наше место, да је приспео у нашу средину Карапетровић учитељ српских народних игара, и већ од неколико дана је отпочео своју школу, која лепо напредује, а треба још боље да нађе одзива у свију овдашњих Срба, како би се што пре истребиле разне шваиске и мађарске игре, које су почеле, на жалост, већ и наш ратарски свет да куже“.

Копенхаген у Аустрији. Коликим знањем географије располаже угарски министар-председник, Банфи, који осим мађарског језика кажу да не зна никакав други, најбоље се види из ове вести, коју доносе мађарски листови: „У одбору заступничке куће за иилениум догодило се ово врло чувено географско откриће, којим је барон Десидерије Банфи премашио и Французе. У данашњој седници један од одборника изразио је своју жељу, да се приликом државне хиљадугодишње свечаности и на краљевом двору вије тробојница. Тим пре, што се ни страни конзулати не обзиру на закон и не истичу даном приликом мађарску каставу. „Али у Цариграду истичу“, примети неко с десне стране. — „Јест“, рећи ће на то Полоњи, „али у Копенхагену и на другом месту не трпе народну заставу.“ — „Та истичу већ и у Каиру!“ дода ће неко од одборника. На то ће Десидерије Банфи врло благо, али уништавајућим осмејком рећи: „Та Копенхаген је у Аустрији!“ -- Сви одборници су се згледали, председник Коломан Сел сакрио се за програм, Векерлу испала цигара из уста, а Коломен Тиса пуштао је честе погледе испод наочари. На један мах настаде весело расположење. Само се међународних последица треба бојати: да на изјаву угарског министра председника Аустрија сад збиља баш себи хоће да присвоји Копенхаген!“

Српска забава у Мостару. Српско прав. црквп. пјевачко друштво „Гусле“ у Мостару приређује забаву дана 1. октобра 1895. год. У кући срп.-прав. општине (царина бр. 232) Распоред: први дио. 1. „Даворје“, од Зајца, пјева друштво. II. „Игра коло“. од Пачу-а, пјева друштво. III. „Рекао нам Бог богова“, од Јенка, пјева друштво. Други дио. „Стари бака и његов син хусар“, шаљива игра у III. чина с' пјевањем, написао Сигети, превели Ј. Ђорђевић и Л. Илић. Престављају друштвени чланови под редитељством господ. Душана С. Билића.

Премештен. Указом краљевим премештен је Иван Иванић секретар српског генералног конзулата у Будимпешти, за секретара генералног конзулата Србије у Солуну.

Дубока старост. У Ретфалу, у Угарској, умрла је Марија Шваб стара 100 година и четир месеца.

Уморство у Кечкемету. Неки Бела Хангаши живио је у незадовољству са својом женом, тако да је она од њега већ два пута отишла, премда је тек по године од како су се састали. Једнога дана дође он њој, и још један пут је запита, да ли ће сњиме живети, а кад га је ова одбила, извади револвер и опали на њу. Мртва се жена срушила на земљу, а супруг је још једном пољуби и одма се јави суду. Убиству је крив лакоумни живот женин.

Пси и мачке опасни по здравље. Пре неколико месеци држао је професор Граф своје предавање, у коме је доказивао, како пси и мачке разносе по становима разне болести, које су нарочито опасне по децу. У свом предавању је споменуо нелих 13 бокести, што се преношају на људе длаком ком и језиком. За то најозбиљније препоручује, да се пси и мачке не држе по собама и да се строго забрањује деци, да гладе псе и мачке и да допуштају, да их они лижу. На тај начин пређу на децу, па и на људе, неке врло ситне животињице, које се после развију у човеку, те праве црве, који улазе у плућа,, у срце, у црну џигерицу, у мозак, доносе сигурни смрт.

Најновије вести.

Атентат на заставе у Загребу. У Загребу су после збацивања српске заставе, коју су и са српске цркве скинули, напали и на све мађарске заставе које штити полиција. Велике руље ђака и осталога света иде по улицама вичући бесомучно: живео хрватски краљ и доле са мађарским заставама. Многе мађарске заставе и грбови замазани су блатом и мастилом. Било је и узвика перат Мађарска, перат Србија, а сву ту гомилу предводи син др. Франка бившег Јеврејина а садањег највећег Хрвата и стеклиша. Закупник главне трафике некакав чива Вајс, написао је на мађарском језику своју фирму и више ње извесио мађарску заставу. Кад је то светина опазила сву је фирму разбила и мастилом замазала а заставу мађарску скинула доле. Вајс је у највећем страху побегао и скрио се испред светине и руље. Патријарх Бранковић лично се је притужио зарад инсулта на српску заставу, молећи за праведну заштиту. Полиција се држи заједно са баном Хедерваријем, на страни хрватских занешењака, који постају све безобзиринији и дрзовитији. Патријарх коме су викали пеpеат, није хтео доћи на прву свечану претставу у земаљском позоришту.

Енглеска и Турска. Два енглеска ратна брода, бомбардовала су и уништила су са свим турску варош Забару на полуострву Катасу, јер Енглеска хоће да задобије турско острво Бахрајим, које лежи на јужној обали Арабији, а које је од велике важности за купљење бисера.

ПОЗИВ

У РЕДОВНУ ГОДИШЊУ ГЛАВНУ СКУПШТИНУ „МАТИЦЕ СРПСКЕ“.

У смислу устава друштвеног позивају се сва господа чланови „Матице Српске“, да изволе доћи у редовну годишњу главну скупштину, која ће бити у понедељник 30. октобра (11. новембра) ове године у 9 сахата пре подне у дворани матичиној.

Главнији предмети за расправљање на скупштини: Конституисање скупштине. — Извештај о годишњем раду управнога одбора. — Годишњи извештај о књижевном раду. — Извештај главнога фискала о правном пословању. — Избор председника, потпредседника и управног одбора. — Избор главног секретара друштвеног. — Примање нових чланова. — Извештаји о прегледаним рачунима за годину 1893. — Наредбе министарске о одобреном прорачуну за годину 1894. и о прегледаним и у реду нађеним рачунима из више година. — Прорачуни о свима фондовима за годину 1895. — Предлози о распису књижевних награда из фондова Јована Наке Вел. Сент-Миклушког и Јована и Терезије Остојића. — Избор питомаца из стипендијске закладе Петра Костића, Павла Јовановића, Христифора Шифмана и Васе Јагазовића.

Из седнице управнога одбора „Матице Српске“, у Новом Саду 12. (24.) септембра 1895.

Председник „Матице Српске“:

А. Хаџић, с. р. секретар. **Милош Димитријевић**, с. р. кр. саветник.

ОГЛАСИ.

СТЕЧАЈ.

Расписује се стечај на два стипендијска места, из закладе народног добротвора Стевана Николића и сестре му Василије.

Свака ова стипендија износи годишње 126 фор. а могу их добити ученици средњих школа. Првенство имају рођаци покојног добротвора и сестре му.

Молиоци треба да поднесу: крштено писмо; сведоџбу од последње школске године; лечничку сведоџбу о здрављу и накаламљеним богињама, а сродници имају још да докажу своје сродство.

Рок стечају је до Митрова-дне о. г.

Из редовне седнице црквеног одбора српске православне црквене општине у Невом Саду 27. септ. (9. октобра) 1895.

Ђ. Милић, привр. перовођа. 3—3 **П. Попадић**, председник.

МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА

К. МАТИЋ

У НОВОМ САДУ

потребује старијег спомоћника вештог продавца. Ступити може одма. 1—3

КУЋА

код „ЛИСИЦЕ“, преко пута од нове касарне, касарничкој улици, издаје се под закуп од 1. јануара 1896. год. на једну или више година. Стан се састоји из једног пространог дућана, 2 собе, 2. кујне подрума и 2 коморе. — У споразуму са садашњим трговцем у кући може се и пре примити.

Ближа извешћа даје власник куће

ТОША НИКОЛИЋ, у Новом Саду.

1—1

ТРАЖИ СЕ

за шпецерајску и гвожђарску радњу један помоћник и један шегрт. Ступити може одма.

ЈОВАН ЉУБИША

Стара Пазова.

3—3

ЈЕСЕН, ЗИМА 1895—96.

М. НАЈМАН 1—1

БЕЧ, БУДИМ-ПЕШТА, НОВИ САД,

ПИЈАЦА ФРАЊЕ ЈОСИФА БР. 7.

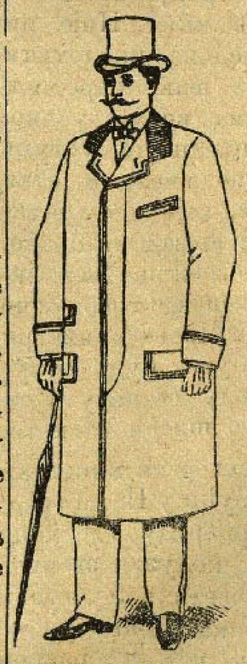

Иберцигер . .	12 ф.
Менчиков . . .	20 ф.
Зимски палето .	16 ф.
Мантлови за кишу	2 ф.
Менчикови за децу	10 ф.
Палето за децу .	7 ф.

УТВРЂЕНЕ ЦЕНЕ.

У НОВОМ САДУ

имам само једну

РАДЊУ.

Главни уредник: др. Емил Гаврила. За уредништво одговара: Никола Маленчић. Срп. штампарија дра Свет. Милетића у Новом Саду.